

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

Az ügy száma: Mfv.X.10.333/2019/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
. Stark Marianna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
. Bóvíz László ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
. Bölcskei Zsolt ügyvéd (Dr. Bölcskei Zsolt Ügyvédi Iroda)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Balassagyarmati Törvényszék 15.Mf.20.201/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.190/2017/61.

Rendelkező rész

A Kúria a Balassagyarmati Törvényszék 15.Mf.20.201/2019/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra 161.400 (százhatvanegyezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2015. október 6-ától állt az alperes alkalmazásában csomagoló munkakörben. A felek 3 hónapos próbaidőt kötöttek ki. Az alperes 2015. december 10-én azonnali hatályú felmondással, a próbaidő alatt, indokolás nélkül megszüntette a felperes munkaviszonyát.
- [2] A felperes 2015. október 15-én 05 óra 30 perckor a munkahelyén, az éjszakai műszak alatt az 55-56-os gépek közötti sárga vonallal körülhatárolt közlekedési útvonalon járva, az útvonalhoz közeli területen elhelyezett raklapokon tárolt, lapra szerelt kartondobozokról a közlekedési útvonalba belógó, átlátszó folpack-szerű csomagoló fóliában megbotlott, és elesett. A baleset következtében ízületbe hatoló törést szenvedett el, baleseti egészségkárosodásának mértéke 14%.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes keresetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. §-át megjelölve 1.500.000 forint sérelemdíj megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint a munkáltató megsértette a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) IV. fejezetében foglaltakat. Konkrét jogszabálysértésként az 54. § 7. § bekezdés b), f) és h) pontját jelölte meg. Keresetkiegészítésében a balesettel okozati összefüggésben elmaradt munkabér és munkabéren kívüli juttatás megfizetését is igényelte.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott az Mt. 166. § (2) bekezdés a), b) pontjában foglaltakra, valamint a 167. § (2) bekezdésében rögzítettekre.

Az első- és a másodfokú bíróság ítélete

- [5] A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.190/2017/61. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 114.025 forintot vagyoni kártérítést és 1.500.000 forintot sérelemdíj címén. Ezen túlmenően az alperest perköltség viselésére is kötelezte, illeték és állam által előlegezett szakértői munkadíj megfizetésével együtt.
- [6] Az elsőfokú bíróság előjáróban leszögezte, hogy a munkáltató megalapozottan nem hivatkozhatott az ellenőrzési körön kívüliségre.
- [7] A bíróság megállapította, hogy a felperes munkába lépését követően, a konkrét munkakezdés előtt az alperes a csomagolóanyagok, a folpack-szerű fólia kezeléséről, a munkaterület tisztántartásáról, az azon való biztonságos közlekedésről, a munkautasítás részleteiről nem tartott munkavédelmi oktatást. Arról írásos dokumentációt nem készített, nem győződött meg arról, hogy a fenti munkaköri kötelezettségekre vonatkozó előírásokat a felperes megértette-e és azt megfelelően tudja-e alkalmazni.
- [8] Az alperes a munkavédelmi oktatás elmulasztásával megsértette az Mvt. 54. § (7) bekezdés b) pontját, valamint az Mt. 51. § (4) bekezdésében foglaltakat, az Mvt. 55. § (1) bekezdés a) pontját és (2) bekezdésében rögzítetteket.
- [9] A perben alperes sikerrel nem tudta bizonyítani, hogy a balesethez - gondatlan munkavállalói magatartásként - a felperes figyelmetlensége, sietsége vezetett, vagy abban közrehatott, ezért nem találta alaposnak az Mt. 166. § (2) bekezdés b.) pontjában foglalt kimentési okra, illetve a 167. § (2) bekezdés szerinti kármegosztásra történő hivatkozást.

- [10] Az elsőfokú bíróság a felperesnek az ... Kft-nél fennálló munkaviszonya alatt a megjelölt táppénzes időszakokra vonatkozó elmaradt munkabérre irányuló vagyoni kártérítési követelést alaposnak találta az Mt. 169. § (1) bekezdésére figyelemmel. Megalapozottnak ítélte a jelenléti bónuszt és a készpénz cafeteria kiesett összegeit is utalva arra, hogy ezen juttatásoktól a felperes egyértelműen a keresőképtelen táppénzes állománya miatt esett el.
- [11] A perben szerzett szakvélemény, illetve kiegészítő szakvélemény alapján arra a következtetésre jutott, hogy amennyiben a felperes a műtéti beavatkozást választotta volna, abban az esetben is fennmaradt volna valamilyen fokú maradandó egészségkárosodása.
- [12] A felperes a maradék munkaerejének hasznosítása körében eleget tett kárenyhítési kötelezettségének, a konzervatív kezeléshez előírt rehabilitációt betartotta, a kárenyhítési kötelezettség körébe pedig nem tartozott bele, hogy vállalja a műtéti beavatkozást.
- [13] Az elsőfokú bíróság az Mt. 9. § (1) bekezdése, a Ptk. 2:43.§ a) pontja, 2:252. § (1)-(3) bekezdése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes jogosult sérelemdíjra, és az általa igényelt összeg nem eltúlzott, az arányban áll maradandó fogyatékosságával, amely a felperes munkavállalási és életkörülményeire egyaránt hatással volt.
- [14] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék 15.Mf.20.201/2019/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alperest perköltség viselésére kötelezte.
- [15] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az alperes a felperes munkakezdését megelőzően munkavédelmi oktatást nem tartott, annak megtörténtét nem bizonyította. K... G... és T... N... tanúvallomása nem támasztotta alá az oktatás megtartását, a tanúk csak általánosságban hivatkoztak arra, hogy a felperesnek a munkaviszony kezdetekor „kellett kapnia” munkavédelmi oktatást.
- [16] Az oktatás arra szolgál, hogy a munkavállaló figyelmét felhívja a balesetveszélyes helyzetekre, magatartásokra, és tájékoztassa a balesetmentes munkavégzéshez szükséges előírásokról, feltételekről.
- [17] Az elsőfokú bíróság a baleseti mechanizmust a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével helytállóan állapította meg, az alperes nem bizonyította, hogy a felperes sietsége, figyelmetlensége miatt következett volna be a sérülése. Az alperes azt sem bizonyította, hogy a műszakvezető a baleset napján felhívta volna a felperes figyelmét arra, miszerint a földről pakolja fel a raklapra a dobozokat. Erre vonatkozó előadást kizárólag T... N... műszakvezető tett, amit a felperes vitatott.
- [18] Utalt arra a törvényszék, hogy az Mt. 9. § (1) bekezdése a munkavállaló személyiségi jogainak védelmére a Ptk. előírásait rendeli alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdés alkalmazásakor az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadóak. Tekintettel arra, hogy a munkavállalót munkahelyén, munkavégzés közben érte a baleset, így az elsőfokú bíróság helytállóan alkalmazta a Ptk. előírásait, az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályaival együtt.
- [19] Az alperes jogi képviselője a 2019. február 21-én tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozatában összecszerűségében, számítási metodikájában elfogadta a felperes 59. sorszámú beadványában véglegesített vagyoni kártérítési követeléseket, kizárólag a jelenléti bónusz és cafeteria juttatások iránti igényt nem ismerte el. Ezen összegtől azonban a felperes a munkabalesete miatt esett el, a munkavégzés megghiúsulása okozati összefüggésben áll a felperes munkahelyi balesetével.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetet elutasító új határozat meghozatalát kért.

Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta. Perköltség iránti igényt is előterjesztett.

- [21] Hivatkozása szerint az eljáró bíróságok megsértették a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (2) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését, valamint az Mt. 169. § (4) bekezdését.
- [22] A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, azokból téves következtetésre jutott, ezáltal sérült a Pp. 206. § (1) bekezdése.
- [23] Az eljáró bíróságok nem vették figyelembe azt a ténytet, hogy a felperes keresete jogalapjaként a Ptk. 2:52. §-át jelölte meg, sérelemdíj iránti igényét erre alapította. Az ügyben eljáró bíróságok a keresetet az Mt. 9. § (1) bekezdése alapján bírálták el, ezzel megsértették a Pp. 3. § (2) bekezdése szerinti kérelemhez kötöttség elvét. A bíróságoknak a Ptk. szabályait kellett volna alkalmazniuk, amely jóval szélesebb kimentési lehetőséget biztosít az alperes számára.
- [24] A munkáltató a balesettel összefüggésben sem jogsértést, sem mulasztást nem követett el, a balesetet nem állt módjában elhárítani, így az alperes részéről felróhatóság nem rögzíthető, azt a felperes elháríthatatlan magatartása okozta. A baleset és az alperes magatartása között nincs okozati összefüggés, az elbotlás bekövetkezését az alperes nem láthatta előre, és nem is volt elvárható, hogy azt előre lássa vagy a körülményt elkerülje, illetve a kárt elhárítsa.
- [25] Az alperes jogsértést nem követett el, így az nem lehetett ismétlődő jellegű sem, továbbá az alperest felróhatóság sem terheli.
- [26] Az alperes felülvizsgálati kérelmében utalt az Mt. 9. § (1) bekezdésére, valamint a 166. § (1) és (2) bekezdésében rögzítettekre. A bíróságok megsértették a Pp. 3. § (2) bekezdésében foglaltakat, amely szerint „a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van”.
- [27] A másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a munkavédelmi oktatás elmaradt. **K... G... és T... N...** tanúk elmondták, sőt maga a felperes is úgy nyilatkozott, hogy „a munkavédelmi utasítást 2015. 10. 10-én kaptam meg a műszakkezdéskor”. Figyelmen kívül hagyta a bíróság, hogy a baleset jellegéből adódóan az elbotlást a munkavédelmi oktatással nem lehetett volna megelőzni, elkerülni.
- [28] Iratellenesen állapította meg a bíróság, hogy **K... G...** termelésvezető nem tudott arra érdemi előadást tenni, hogy a felperes konkrétan milyen tartalmú munkavédelmi oktatásban részesült.
- [29] A baleset jellegéből adódóan az elbotlás, elesés sem a munkavédelmi oktatással, sem munkavédelmi eszköz biztosításával nem lett volna megelőzhető.
- [30] A 2019. januárjában csatolt fotók - amelyek egyébként a balesetet követő reggelen készültek - az bizonyítják, hogy az üzemben rend van, a raklapok a munkautasításnak megfelelően az előrajzolt keretben helyezkednek el.
- [31] A munkáltató nem sértette meg a munkavédelmi szabályokat, nem követett el mulasztást, nincs olyan munkavédelmi eszköz, amellyel a baleset megelőzhető lett volna, továbbá a munkavédelmi oktatás megléte vagy annak hiánya nincs okozati összefüggésben a balesettel.
- [32] Az alperes az anyagi jogszabálysértés vonatkozásában az Mt. 169. § (4) bekezdésének megsértését is panaszolta. Álláspontja szerint nem kell megtéríteni a havi bruttó 10.000 forint összegű jelenléti bónuszt, valamint a havi 8.000 forint pénzösszeg juttatást sem. Mindkét összeg olyan eleme a jövedelemnek, amelyet a munkáltató önkéntesen ad a munkavállaló részére annak díjazásaként, hogy a munkavállaló egyetlen napot sem hiányzik a munkából, sem szabadság, sem betegség vagy más jogszerű távollét okán.
- [33] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult az alperes perköltségben való marasztalásával.
- [34] Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, ennek alapján jogszerű, okszerű, a tényeknek és történéseknek megfelelő ítéletet hozott. A másodfokú eljárásban a törvényszék körültekinő, részletesen indokolt ítélete megalapozott.

- [35] A balesetnek kizárólagos okozója és teljes mértékben felelőse az alperes, aki nem tartott munkavédelmi oktatást, és valamely munkavállalója szabálytalanul úgy helyezte el a raklapot, hogy arról az el nem távolított fólia belógott a közlekedési útvonalba.
- [36] A munkavédelmi utasítás nem azonos, nem összekeverendő a munkavédelmi oktatással. A munkavédelmi utasítás a hulladékok, csomagoló anyagok kezelését, a felelősök (vezetők) hierarchiája felépítését, a munkaidőt, szünetek időpontjait, gyártási utasítást stb. tartalmaz.
- [37] A baleset hajnalán T... N... által felvett munkabaleseti nyilvántartás hiteles dokumentum, a baleset okát valóban határozza meg, ezt az alperes gyengíteni nem tudta.
- [38] Alperes hivatkozott arra, hogy K... G... tanú a 2017. november 29-ei tárgyaláson azt nyilatkozta, hogy a munkavédelmi oktatást M... A... tartotta. Ezzel ellentétesen, illetve ettől eltérően a tanú (jegyzőkönyv ... oldal) azt mondta „a munkába lépéskor a munkaviszonyt létesítőnek kell tartani munkavédelmi oktatást, így a felperes esetében is kellett, hogy legyen. Hogy M... A... tartott-e vagy nem, azt nem tudom”.
- [39] A helyszínen a fotók nem a baleset napján, hanem egy jóval későbbi időpontban készültek, így azok a balesettel semmiféle kapcsolatba nem hozhatóak.
- [40] A bíróságok nem sértették meg a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, a bizonyítékokat helyesen értékelték, azokból okszerű, jogszerű, helyes következtetésre jutottak.
- [41] Tévesen értelmezi az alperes az Mt. 169. § (4) bekezdését is. A 10.000 forint jelenléti bónuszt, valamint a 8.000 forint pénzösszeg juttatást a bíróság jogszerűen ítélte meg a felperesnek, hiszen a munkavállaló kizárólag a munkabalesettel összefüggésben nem dolgozott, amelyért a felelősség 100 %-ban az alperest terheli. Ezen megtérítési kötelezettséget a bíróságok jogszerűen állapították meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [42] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [43] A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretein belül vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [44] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását indokait is ismerteti. (1/2016. (II. 15.) PK. vélemény). Ebből következően azon felülvizsgálati hivatkozások voltak érdemben vizsgálhatóak, amelyek a fenti előírásoknak megfelelnek.
- [45] Alaptalanul állította az alperes, hogy a bíróságok megsértették a kérelemhez kötöttség elvét (Pp. 3. § (2) bekezdés) a sérelemdíjjal összefüggésben.
- [46] Az Mt. 9. § (1) bekezdés szerint a munkavállaló és a munkáltató személyiségi jogainak védelmére, ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42.-54. §-ait kell alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2), (3) bekezdése, valamint a 2:53. §-a alkalmazásakor a törvény kártérítési felelősségére vonatkozó szabályai az irányadók.
- [47] Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy a felperest munkahelyén, munkavégzés során, vagyis a munkavégzéssel összefüggésben érte a baleset, így az Mt. kártérítési felelősségre

vonatkozó szabályait együtt kellett alkalmazni a Ptk. felhívott rendelkezéseivel. A bíróságok ezt helyesen tették, a kereseti kérelmen (a sérelemdíj iránti igényen) való túlterjeszkedés nem volt megállapítható.

- [48] Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat is helyesen értékelték, azok felülmérlegelésére nem volt jogszabályi alap (Pp. 206. §).
- [49] A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyes következtetést vontak le a bíróságok arról, hogy a munkáltató nem bizonyította a balesetvédelmi oktatás megtartását. A munkavédelmi utasítás és a balesetvédelmi oktatás funkciója nem azonos, azoknak eltérő információkat kell szolgáltatniuk a munkavállalóknak. Az oktatáson kellett volna felhívni a figyelmüket a balesetveszélyes helyzetekre, azok elkerülésének módjára. Az alperes azt, hogy ezen kötelezettségének eleget tett, nem bizonyította.
- [50] A balesetvédelmi oktatásnak nem a botlás lehetőségének elkerülésére kellett volna kitérnie, hanem a közlekedési utak tisztántartásának követelményére, vagyis, hogy az utat szabadon kell hagyni, ott nem lehet doboz, nem lóghat be fólia. Az alperes a kárfelelőssége alóli mentesülése körében nem tudta cáfolni a meghallgatási jegyzőkönyvben rögzített azon megállapítást, miszerint a felperes „egy raklap sarkában megbotlott és elesett” (...ssz.bedvány melléklete). A munkáltatót e körben ellenőrzési kötelezettség is terhelte. Az alperes nem tudta a szabályok betartását illetve betartatását igazolni, és olyan fényképeket csatolni, amelyek bizonyítottan a baleset idején készültek. Mindebből következően pedig a munkáltató nem mentesülhet a kártérítés fizetési kötelezettség alól (Mt.166.§.)
- [51] Ugyancsak alaptalanul panaszolta az alperes az Mt. 169. § (4) bekezdésének megsértését is. A bíróságok helyesen fejtették ki, hogy a jelenléti bónusz és a készpénz cafeteria juttatástól a felperes munkahelyi balesete miatti távolléte okán esett el, így annak kártérítéskénti megfizetésére alappal tarthatott igényt.
- [52] A kifejtettek tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.

Záró rész

- [53] Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapul.
- [54] Az alperes illeték fizetésére köteles az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. és 14. §-a szerint.
- [55] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 79. § (2) bekezdése alapján.
- [56] Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2020. június 30.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó
bíró Dr. Stark Marianna bírós s.k.**